קעו (א) השותפין שבאין להשתתף וכו' הם דברי הרמב"ם בפרק ד' מה' שותפין : וכתב הרמב"ם בפרק הנזכר · מצאתי בעיטור ור"ש בן חפני כתב אע"פ שלא נתערב ממון השיתוף זה עם זה נכנס לכלל השותפות והריוח לאמצע ורב אלפס בתשובה חולק עליו ואמר דוקא שהטילו שניהם לכיס יחד ונתערב הממון הא לאו הכי לא ונראה א דה"ה אם כל אחד משך מעותיו של חבירו וכו' :

(ב) **ואפילו** לא עשו לא זה ולא זה אלא נשתתפו והתחילו לישא וליתן וכולי : (ב"ה) באמת זה איני ודע מנין לו ואפשר שטעמו ממה שאכתוב בסימן שאחר זה או שהתחילו במלאכה :

(ג) **וכתב** הרמב"ם בפרק הנזכר : והראב"ד

קעו (א) השותפין שבאין להשתתף אין השותף נגמר בדבור וכו' כיוצא בזה כתב גם הרמב"ם והסמ"ג וכתב במגדל עוז שכן הוא בתשובת הגאונים ע"כ וכן משמע מלשון המשנה פ' מי שהיה נשוי דתנן וכן ג' שהטילו לכיס וכו' דמשמע דבעינן מעשה לגמר השיתוף ואינו נגמר בדיבור אבל המרדכי פ"ק דב"ב בשם הר"ס ובפרק הגוזל בתרא בשם ר"ת כתבו דגם בדבור בעלמא בלא קנין סגי כדאמר בר"פ בית כור בההיא הנאה דלייתי אהדדי גמרי ומקני אהדדי ולא כהרמב"ם וסמ"ג ומשמע דאף בריווח דמכאן ולהבא אין כל אחד יכול לחזור בו ומה שקשה ממ"ש במרדכי בפרק השואל דשמעון שקיבל מנה בעיסקא מראובן על מנת שיחלוק עמו כל הריוח אף ממציאה דלא קנה ראובן כיון דלא קנו מיניה יש לומר דלא שייך לומר בההיא הנאה דלייתי אהדדי וכו' אלא בשנים שנשתתפו ועוסקים שניהם בשותפות וכל אחד יניח בשותפות מה שירויח דאינהו ודאי גמרי ומקני אהדדי אבל שמעון שקבל עיסקא ועוסק לבדו בשותפות ומתנה שיתן כל הרווחים שיגיעו לו אפי' ממקומות אחרים דומיא דמתנה הוא ואינו נקנה אלא בקנין גמור וכן מבואר בדברי המרדכי בפרק השואל ע"ש : (ב) **ומ"ש** וכתב הרמב"ם שצריך שיביא כ"א מעותיו כו' כבר כתבתי שכן משמע מלשון המשנה ודעתו שהטלה לכיס לאו כלום הוא אלא בעינן הגבהה : ומ"ש ונראה דה"ה אם

הלכות שותפים

קעו (א) השותפין שבאין להשתתף אין השיתוף נגמר בדיבור לומר שאם אמרו בואו ונשתתף יחד בכך זכך שלא יוכלו לחזור בהם ואינו מתקיים אלא בקנין וכיון שצריך קנין כל דבר ודבר לפי קניינו מתקיים שיתופו : (ב) לפיכך המטבע שאינו נקנה בקנין אין השיתוף מתקיים בו בקנין שאפילו אם קנו מיד שניהם שיביא כל אחד מעותיו וישתתפו בהם וכתבו שטר על זה והעידו עדים אינו מועיל וכתב הרמב"ם ז"ל שצריך שיביא כל אחד מעותיו ויטילו אותם לכיס אחד ויגביהו שניהם את הכיס ע"כ ונראה דה"ה אם כל אחד משך מעותיו של חבירו דמהני ואפילו לא עשו [משיכה] לא זה ולא זה אלא נשתתפו והתחילו לישא וליתן בעסק השיתוף לקנות או למכור נראה דמהני : (ג) וכתב הרמב"ם ז"ל נשתתפו בשאר מטלטלין כיון שקנו מידם שזה יביא חביתו של יין וזה כדו של דבש ונשתתפו בהן ונעשו שותפין בהן וכן אם עירבו פירותיהן או ששכרו מקום בשותפות והניח זה חביתו וזה כדו שנשתתפו בהן הרי אלו שותפין : (ד) האומנין שנשתתפו לאומנותם אע"פ שקנו מידם אינן שותפין כיצד שני חייטין או שני אורגין שהתנו ביניהם שכל מה שירויח זה וזה במלאכתן יהיה ביניהם בשוה אין זה שותפות כלל שאין אדם מקנה דשלב"ל אבל אם היו לוקחין בגדים מממון עצמן ותופרין אותם ומוכרין ולוקחין השתי והערב במעותיהן ואורגין ומוכרין ונשתתפו בממון שלוקחין בו הרי אלו שותפין וכל מה שירויחו בשכר מלאכתן ומשאן ומתנן

הרי

כל אחד משך מעותיו של חבירו דמהני אף כי אין משיכין את הפר"י וכו' מ"מ נראה דלענין שתוף משיכה כזו לאו כלום הוא משום דכ"א צריך שיזכה בכל המעות ואם ימשוך כ"א מעותיו של חבירו א"כ נראה כמו מתנה שזה מקנה לזה וזה מקנה לזה מעות עצמו יצאו מרשותו ואינן שלו אלא של חברו ותדע דאל"כ אמאי אינו מקנה כ"א מעותיו לחברו אגב קרקע אלא ודאי לפי שהיה נראה זה כמו מתנה וכו' כדפי' ונראה דמטעם זה כתב העיטור דס"ל להרי"ף בתשובה דאף בהטלה לכיס בעינן שנתערבו המעות דכל שלא נתערבו כ"א עומד בשלו אך אם הגביהו שניהם את הכיס וא"כ מכ"ש שאם ימשוך כ"א מעותיו של חבירו שאינו זוכה בכל המעות וק"ל. ולפ"ז הא דכתב הרב בכ"מ וז"ל כ"ל דלאו דוקא ויטילו אותם לתוך כיס א' וכו' דה"ה אם כ"א הגביה כיס חברו שזכה ונתקיים השותפות וכ"כ בחשן המשפט עכ"ל ליתא אלא דוקא שיגביה כ"א כל המעות ואפילו לא יגביהום ביחד אלא בזה אחר זה זכה כל אחד ואחד במעות חברו לעסק השותפות ולשון הרמב"ם דוקא הוא : **ומ"ש** ואפי' לא עשו משיכה כו' כ"כ הרמב"ן בחדושיו פ"ק דב"ב לגבי אומנים שהתחילו במלאכה נעשו כשכירים זה לזה · וכ"כ הריב"ש בסימן תע"ו בשם הרמב"ן והרשב"א דא"צ קנין אלא שיתחילו במלאכה וכו' אלא שתוך הזמן יכולין לחזור בהם להבא כדין פועל שיכול לחזור בו אפילו בחצי היום אבל במה שהרויח כבר אין אחד מהם יכול לחזור בו כמו שהעתיק ב"י אלא דמשמע מדבריהם דבריוח משא ומתן אפילו התחילו לישא וליתן לא קנה הלה אפילו במה שכבר הרויח ויכול לחזור ולומר שלקחו לעצמו · ומכל מקום לדעת הרשב"א בתשובה ומביאו ב"י אם קנו ממנו אף בריוח משא ומתן אינו יכול לחזור ואפילו בנשתתפו במעות אם נהגו שיתופם זמן אחד ונשלטה יד שניהם שלא כדעת הרמב"ן דסבירא ליה שאף בקנין יכול לחזור על הריוח דלהבא וצ"ע דלקמן העתיק ב"י בסימן קפ"ג תשובת הרשב"א שאם התנו כל בעלי חנויות ביניהם שכל הבגדים שיביאו הסוחרים לעיר יהיו כולם שותפים בהם אם לקח אחד על כרחם האחרים יחלקו עמו כדתניא בתוספתא וכו' אלמא אפילו בלא קנין ובריוח דמשא ומתן נמי אינו יכול לחזור · ויש לומר דשאני התם דכל בעלי חנויות התנו דכיון שכולם התנו אלימא מילתא כאילו קנו מידן ואפילו הרמב"ם והסמ"ג וכל הגאונים מודים בזה כדתניא בתוספתא להדיא ולא אמרו דבעי קנין או שהתחילו במלאכה אלא בב' ותלתא שהתנו כן וק"ל וכן כתב מהרי"ק בשורש קפ"ב ומה שהעתיק ב"י לקמן בסימן קל"ה תשובת הרשב"א דלא מהני באתן לך אלא בקנין אינו דומה לבעלי חנויות שהתנו כולם וכו' דמהני אפילו בלא קנין אע"ג דהוי נמי באתן לך משום דהתם בההיא הנאה דלייתי אהדדי גמרי ומקני כדלעיל · אבל באתן לך במתנה בעלמא הוא אי קנה משתעבד אי לא קנה לא ודלא כסברת העיטור שהעתיק בית יוסף לקמן בסימן קל"ה דאף בתגרי דאתנו אהדדי בקנין כי זכינא להוא מידי ליהוי שותפות ביננא דקנין דברים הוא וכן באתן לך קנין דברים הוא ע"ש דהא ודאי בקנין דתגרי מהני אפילו לא אתנו כולם אפילו למאן דסבירא ליה דבאתן לך לא מהני קנין כדלקמן בסימן רמ"ה מ"מ הכא איכא למימר בההיא הנאה דלייתי גמרי ומקני לפחות בקנין ואין חולק בזה אלא העיטור ואין להקשות על העיטור שסותר דברי עצמו שאמר דאפילו בלא קנין אין יכול לחזור ומהני תנאה בשתוף בין מציאה בין דורון כדאיתא בהגה"ת אשיר"י בפרק האומנין ובהגהת מרדכי דבתרא דהתם איירי בנשתתפו בהטלה לכיס זה מנה וזה מנה והתנו ביניהם שתוף בכל ריוח בין במציאה בין בכל דבר התם איכא למימר בההיא הנאה וכו' אבל בלא הטלה לכיס כל עיקר ס"ל דלאו כלום הוא ואפילו קנין לא מהני דהוי קנין דברים ודו"ק :

(ג) **וכתב** הרמב"ם נשתתפו בשאר מטלטלין וכו' וכן אם ערבו פירותיהן וכו' יש להקשות אמאי מהני בפירות עירוב בלא הגבהה טפי מבמעות ובכסף משנה כתב דה"פ אם ערבו פירותיהם והגביהום כל אחד מהם דומיא דמעות עכ"ל ולא נהירא דודאי מלשון הרמב"ם משמע דלעירוב פירות בלחוד סגי אלא נראה דבמעות כיון דאין השכר במעות עצמן אלא בסחורה שיקנו במעות הלכך צריך נמי הגבהה דליהוי היכירא שנשתתפו במעות אלו לישא וליתן בהם בקניית סחורה אבל בפירות שהשכר הוא בפירות עצמן שפיר איכא היכירא בעירוב הפירות בלחוד או בשכירות מקום וכו' :

(ד) **האומנין** שנשתתפו וכו' אין זה שותפות כלל שאין אדם מקנה דבר שלא בעולם יראה מדברי רבינו שהבין מדברי הרמב"ם שאף במה שהרויח כבר יכול כל אחד להחזיק לעצמו דלא היתה שותפות מתחלה כל עיקר ושכ"כ הרמב"ן ב' שהתנו וכו' לא הוי תנאי ואין שום צד במה שיתקיים התנאי וכו' דמשמע דאין התחלה כלל לשותפתם אבל הראב"ד דמדמה אותו לדין עבדים ולאומר יקדשו ידי לעושיהם פשיטא דס"ל דאפילו על להבא לא מהניא חזרה אלא צריכין לקיים השותפות והתנאים עד הזמן שנשתתפו :

ומ"ה

פרישה

סימן קעו (א) **אין** השיתוף נגמר בדיבור כו' דה"א בההיא הנאה דלייתי אהדדי והסכימו לענין א' גמרי ומקני וכדעת המרדכי דהגוזל בתרא שאכתוב לקמן קמ"ל : ואינו מתקיים אלא בקנין פי' אפילו על מה שהרויחו כבר אם ירצה א' מהן לחזור מהשותפות כל זמן שלא הקנו יכול לחזור דאפילו אם התחילו ולא הניחו תחילה מעותיהן יחד לא מהני וכמ"ש בסמוך : כל דבר ודבר לפי קניינו מתקיים כו' ז"ל הרמב"ם פ"ד דשלוחים כללו של דבר בכל הדרכים שקונה הלוקח באותן הדרכים עצמו קונין השותפים זה מזה כו' וכ"כ בפ"ע ונראה דגם ל' רבינו הכי מתפרש כ"ד לפי דרך קניינו במקח וממכר כך מתקיים השותפות : (ב) **ומ"ש** ויטילו לכיס א' ויגביהו ע"ז כתב הכ"מ שם ז"ל כ"ל דל"ד קאמר [עיין בב"ח שמביאו] אם דמ"ש וכ"כ במ"מ [קאי] אמ"ש על דברי הרמב"ם ז"ל נראה דה"ה אם כל אחד משך מעותיו של חבירו כו' דכיון דכתב על דברי הרמב"ם הנ"ל דה"ה אם כל אחד משך מעותיו של חבירו ור"ל דל"ד הגבהה אלא ה"ה משיכה ש"מ דגם רבינו פירש דברי הרמב"ם דל"ד קאמר כיס אחד ולפ"ז נראה דהא דכתב הרמב"ם שיטילו לכיס א' בא ללמד דאפילו הטילו לכיס א' לא מהני עד שיעשו ג"כ עוד קנין והא דקאמר הרמב"ם קנין הגבהה ול"ק קנין משיכה משום דהגבהה קונה בכ"מ אפילו ברשות חבירו משא"כ משיכה דבעינן שימשוך לרשותו וכמש"ר בסימן קנין [א"כ] דמשיכה היא דוקא בדבר שהוא בשל חבירו בעיניה ולא כאשר היא נתערבה ועיין לעיל ס"ס ר"ג דמטבע ג"כ נקנית בחליפין ע"י קנין אגב : אם כ"א משך מעותיו כו' פי' שכ"א משך מעות חבירו לזכות בו לשם שותפות דהיינו לזכות בחציו דאל"כ לא מהני האי משיכה דלא הוה אלא חליפין שמחליפין זה בזה ולא הוי שותפות וק"ל (וכנ"ל בסמוך במ"ש קנו מידו שזה יביא חביתו כו' פי' יביאם לשותפות) : ואפילו לא עשו כו' פי' לא הגביהו ולא משכו ולא מהני אלא הטילו יחד מעות לכיס אחד והתחילו לקנות ולמכור מאותן המעות בתורת שותפות : נראה דמהני פירוש לגמרי כמו הגבהה ומשיכה הנ"ל ואין אחד מהם יכול לחזור תוך הזמן שהסכימו יחד להיות בשותפות וכמש"ר לקמן סה"ג בשם הרמב"ם והרא"ש ושם כתבתי טעם דל"ד לפועל שיכול לחזור להבא אפילו נשכר לזמן ידוע כי בשותפין לא שייך הטעם דלי בני ישראל עבדים ע"ש ואם נשתתפו סתם מהני שיתוף זה לענין הריוח שכבר הרויחו ולדעת הב"י שכתב לקמן בסה"ג דשני שותפים נחשבים כפועלים ויכולים לחזור בהן אימת שירצו לדעת התוספות והרא"ש ורבינו א"כ צ"ל דהכא דוקא איירי בלעבר וסוף דיוק דא"כ לא ק"ל לסתום אלא לפרש ואף ע"ג דרבינו ס"ל דלהרמב"ם והרמב"ן אפילו התחילו לא מהני אלא דוקא בדאתו כל אומני אותו העיר יחד וכמ"ש בסמוך ס"ד שאני הכא שכבר שתפו ועירבו פירותיהן לשם שותפות מש"ה כשמתחילין להתעסק מאותן מעות לצורך שותפות או נגמר הקנין של כל המעות כאילו הגביהו : (ג) וכן אם עירבו פירותיהן נראה דבעירוב לחוד סגי בשיתוף והיינו בפירות שהן שוות ומ"מ להכיר של זה מתוך זה והו"ל כאילו הכניס כ"א פירותיו לתוך ביתו של חבירו לשם שיתוף ה"ה הכניס פירות שלו לתוך פירות של חבירו ול"ד למעות שלפעמים ניתנו ואין קפידא בתערובתן דאף לאחר שנתערבו כחלוקים דמי משא"כ בפירות דאף שהן שוות א"א לברר אלו מתוך אלו מש"ה מקפיד אדם וניחא ליה בשלו לולי השותפות ומש"ה א"ש דבהביא זה כלו וזה הביא חביתו דלא שייך ביה עירוב שצריך קנין או קנין מקום לשניהם ועד"ר : (ד) **האומנים** כו' גם זה מדברי הרמב"ם עד והראב"ד השיג : אבל אם היו לוקחין בגדים כו' [פירוש] אבל אי דרכן בכך שהחייטין קונין בגד ממעות שלהן לעשות מהבגד מלבושים למכור והאורגין קונין שתי וערב לארוג בגד על המכר : ונשתתפו בממון כו' פי' ועכשיו נשתתפו יחד בממונם באופן המועיל בהגבהה או במשיכה כלעיל או שהתחילו לקנות ולמכור מהן או מהני השותפות וא"ת פשיטא דמהני בזה כיון דנשתתפו גם בממונים באופן המועיל וי"ל דהו"א דוקא בסוחרים מועיל לשיתוף בממון במשיכה או בהגבהה משום שקונים סחורה בעד המעות והסחורה ממתינין עד עת שיוקר או מוליכין אותה במקום שיוקר והרי הריוח שלא בא לעולם הוא בעין בשעת השיתוף משא"כ כאן דהמעות אינן עומדין אלא לקנות בהן שתי וערב ועדיין העיקר לא בא לעולם דהיינו מלאכת האריגה קמ"ל דאפ"ה

דרישה

סי' קעו (ג) **וכן** אם עירבו פירותיהן כו' ז"ל כ"מ פ"ד משלוחין קשה מה קניין יש בעירוב הפירות [עיין בב"ח שהביאו] ר"ל שעירבו הפירות יחד בתורת שותפות כמו הטלת ממון לכיס וגם הגבהה אבל פי' דחוק בעיני חדא דא"כ פשיטא וכי ה"ד לפירות גריעי ממעות ועוד דא"כ מאי וכן אם עירבו הא (כשהוא) [כ"ש הוא] ועוד דמ"ש שהזכיר הרמב"ם קנו מידו שהביאו חביתו וכדו ולא קאמר קנו מידו שכל א' יביא פירותיו לכ"כ עיקר

כמ"ש

חדושי הגהות

קעו א הך ונראה דה"ה הוא מדברי הטור והרב"י לא הערה בזה כלום ואפשר דפשוט היה בעיניו וכמו שנראה בכסף משנה שלו שכתב שם על הרמב"ם דלאו דוקא קאמר ע"ש וז"ל פרישה פי' שכל אחד משך מעות חבירו לזכות בו לשם שותפות דהיינו לזכות בחציה דאל"כ לא מהני האי משיכה דלא הוי אלא חליפין שמחליפין זה בזה ולא

2011 Ministerio de Cultura